

Л.С. Гринів, І.Б. Назаркевич, О.В. Кривень

**КАФЕДРИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА – 20 РОКІВ**

У статті охарактеризовані основні віхи в становленні та розвитку кафедри економіки України Львівського національного університету імені Івана Франка. Розкрито найважливіші здобутки професорсько-викладацького складу кафедри.

Ключові слова: економіка України, історико-економічні дослідження, економічна україніка.

Політична й економічна незалежність України та перехід до нової ринкової моделі господарювання стали підставою для створення у Львівському державному університеті імені Івана Франка у квітні 1993 р. кафедри економіки України імені М. Туган-Барановського. Кафедра була створена з ініціативи доктора економічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка Академії економічних наук НАН України, лауреата премії ім. Михайла Туган-Барановського НАН України та Державної премії України в галузі науки і техніки С.М. Злупка. Перед новоствореною кафедрою економіки України ставилися завдання наукового і навчального обґрунтування теоретико-прикладних засад розвитку економіки незалежної України, які вона успішно виконує й досі.

Цьогоріч колектив кафедри економіки України на чолі з доктором економічних наук, професором Гринів Л.С. відзначає свій 20-річний ювілей. Незважаючи на юний вік, кафедра має значні здобутки. Адже її працівниками сформовані і розвиваються наукові школи, предметом дослідження яких є прикладні

аспекти національної економіки і її регіонів, зокрема «Дослідження національної економіки: теоретико-прикладні проблеми та стратегічні орієнтири розвитку» (керівник Л.С. Гринів), «Людський потенціал національної економіки» (керівник О.В. Стефанишин), «Екологічно збалансований розвиток національної економіки» (керівник Л.С. Гринів). Під керівництвом професора С.М. Злупка впродовж 1993–2006 рр. розвивалися такі наукові школи, як «Дослідження економічної україніки і української економічної думки», «Трудовий потенціал і людський капітал», «Екогенологія і сталий розвиток національної економіки».

Колектив кафедри економіки України виконав низку науково-дослідних тем, зокрема «Національна та економічна культура – основа розбудови економічної системи» (науковий керівник С.М. Злупко), «Наукові основи розвитку національної економіки і регіональної політики в Україні на початку ХХІ століття» (наукові керівники С.М. Злупко (2005–2006 рр.) та Л.С. Гринів (2006–2007 рр.)), «Теоретико-прикладні засади сталого розвитку національної економіки України» (науковий керівник Л.С. Гринів). У цьому році закінчується термін виконання науково-дослідної теми кафедри економіки України «Державне програмування сталого розвитку національної економіки України: теоретико-прикладні аспекти» (керівник Л.С. Гринів).

Протягом часу існування кафедри економіки України підготовлено та захищено низку дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора (4) та кандидата (16) економічних наук. У ювілейний рік кафедри затверджено теми докторських дисертацій двом її працівникам – доцентам М.В. Кічурчак та І.Б. Назаркевичу.

За результатами досліджень теоретико-прикладних проблем функціонування й розвитку національної економіки на базі кафедри економіки України проведено ряд наукових конференцій з проблем розвитку національної економіки, української економічної думки, екологічної економіки, соціальної та інноваційної економіки. Зокрема, у 2008 р. кафедра економіки України разом з Всеукраїнським науковим товариством імені С. Подолинського провела круглий стіл на тему: «Українська

наукова школа фізичної економії: нові моделі розвитку економіки в XXI ст.».

При кафедрі економіки України діє аспірантура за спеціальністю «Економіка і управління національним господарством», а до недавнього часу ще й за спеціальністю – «Економічна теорія та історія економічної думки». На кафедрі функціонує науковий студентський гурток, проводяться наукові та методичні семінари. Працівники кафедри економіки України підтримують тісні міжнародні зв'язки з низкою університетів, зокрема з Абердинським університетом (Великобританія); Карловим Університетом (Чехія); Темпльським університетом (США); Університетом Вотерлу (Канада); Карлскрона (Швеція). Професор С.М. Злупко був звичайним професором Українського Вільного Університету (Мюнхен, Німеччина), а доцент Б.В. Кульчицький – докторантом цього університету. Професори кафедри вели викладацьку роботу в університетах Польщі. Так, професор Л.С. Гринів викладала у Жешувському університеті інформаційних технологій та менеджменту, а професор О.В. Стефанишин – у Люблінському католицькому університеті. Крім того, професор Л.С. Гринів виступала з науковими доповідями у Карловому Університеті (Чехія), Віденському економічному університеті (Австрія), Санкт-Петербурзькому університеті (Росія).

Викладачі кафедри економіки України беруть участь у зарубіжних наукових конференціях, є авторами наукових праць у зарубіжних виданнях, членами наукових товариств, визнані світовою науковою спільнотою. Так, професор С.М. Злупко був внесений Американським Біографічним інститутом до світового лідерства і нагороджений відзнакою «За відданість науці та людським ідеалам», а Міжнародним біографічним центром у Кембриджі (Великобританія) зарахований до людей року. Професор Л.С. Гринів є Лауреатом низки міжнародних наукових конкурсів, науковим експертом та учасником міжнародних програм, членом Міжнародного товариства промислової екології (США), Європейської наукової асоціації економістів-екологів та Українського наукового товариства імені С. Подолинського.

У 2011 р. Л.С. Гринів за обґрунтування теорії природного капіталу Міжнародним Біографічним центром (Великобританія) присвоєно звання «Провідний вчений світу 2011 року» в галузі екологічної економіки та сталого розвитку. Серед вітчизняних відзнак доцільно відмітити наданий доценту Назаркевичу І.Б. у 2011 р. грант Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених з науковим проектом на тему: «Розвиток міжрегіональних інноваційних систем в контексті формування єдиного економічного простору України».

Видання працівників кафедри економіки України отримали позитивні відгуки спеціалістів в Україні та за кордоном. Найвідомішими з них є: навчальні посібники С.М. Злупка: «Економічна думка України: від давнини до сучасності» (Львів, 2000), «Основи історії економічної теорії» (Львів, 2001), «Основи екогемології» (Львів, 2003), «Проф. М.І. Туган-Барановський. «Основи політичної економії» (Львів, 2003), «Історія економічної теорії» (Київ, 2005), «Перехідна економіка: сучасна Україна» (Київ, 2006), «Економічна історія України» (Київ, 2006), «Українська економічна думка: Хрестоматія» (Київ, 2006); Ривак О.С. «Основи економічної теорії» (Київ, 2006, 2008); Гринів Л.С., Кічурчак М.В. «Національна економіка» (Львів, 2008, 2009); Гринів Л.С. «Екологічна економіка» (Львів, 2010) та «Регіональні цільові програми» (Львів, 2010); Кулініча І.О. «Психологія управління» (Київ, 2011) та «Соціологія» (Київ, 2011, у співавт.); монографії С.М. Злупка «Іван Франко – економіст» (Львів, 1992), «Михайло Туган-Барановський: (Український економіст світової слави)» (Львів, 1993), «Іван Франко та економічна думка світу» (Київ, 2006), «Економіка України: національна стратегія розвитку» (за ред. д.е.н., проф. Гринів Л.С., Львів, 2009); Л.С. Гринів «Фізична економія: методологія дослідження та глобальна місія України» (Київ, 2009, у співавт.); О.В. Стефанишин «Теорія розвитку людського потенціалу національної економіки» (Львів, 2009); Hryniv L.S. «Sustainable Development and Noosphere Function of Economics» // The Science of Culture of Industrial Ecology (Ams-N, 2010, у співавт.); Л.С. Гринів, О.В. Кривень «Екологічна Конституція Землі. Методологічні засади», ч. 2 (Львів, 2011, у співавт.);

І.Б. Назаркевича «Макроекономічне районування України: історичні витоки, сучасність та перспективи» (Львів, 2011, у співавт.); М.І. Терехух «Управління конкурентоспроможністю в туризмі: макро- і макрорівень» (Львів, 2012, у співавт.); М.В. Квак «Узгодження економічного зростання та соціального розвитку» (Херсон, 2012, у співавт.) та ін.

З ініціативи завідувача кафедри Л.С. Гринів з вересня 2011 р. впроваджена у навчальний процес магістерська програма зі спеціальності 8.18010024 «Прикладна економіка» з узагальненим об'єктом діяльності «Програмування і стратегічне планування національної економіки. Регіональні цільові програми», актуальність якої викликана потребою в підготовці фахівців, які б володіли методами обґрунтування і розроблення державних цільових програм, стратегій економічного та соціального розвитку національної економіки, екологічно збалансованого розвитку регіону та могли б ухвалювати високопрофесійні рішення у сфері стратегічного планування та управління національною економікою. Оскільки сьогодні зростає потреба у професійних економістах, які мали б навички проведення економічного аналізу на мезо- та макрорівнях господарювання, розроблення та обґрунтування прикладних механізмів підвищення його ефективності, то саме магістри з прикладної економіки, які володіють глибокими знаннями з новітніх напрямів економічної науки та мають широку ерудицію, здатні забезпечити виконання таких завдань. У 2012 р. кафедра успішно пройшла акредитацію. Її випускники працевлаштовані в органах державної влади та органах місцевого самоврядування – Львівській обласній державній адміністрації, Кам'янець-Подільській міській раді тощо.

Перспективи розвитку кафедри економіки України пов'язані з розширенням міжнародної наукової співпраці, навчально-методичної бази підвищення кваліфікації викладачів, в тому числі за кордоном, а також з розвитком науково-дослідницької діяльності студентів та викладачів кафедри.

Одержано 2.10.2013.